

De ekskluderte bønder vil ikke «slikke» seg inn i Norges Bondelag

De tidligere NSbønder eier sjettedparten av all jord på Hedemark

En ny streikeaksjon kan ikke gjennomføres uten at de ekskluderte bønder blir med

Fredag den 25. januar holdt Forbundet for Sosial Oppreisning et møte på Høyvang i Hedemark.

Det var en stor og representativ forsamling — omlag 100 kvinner og menn som hadde tatt plass i det store og vakre forsamlingslokale da Forbundets formann Hroar Hovden åpnet møtet.

Før man gikk over til å behandle de saker som var satt opp på sakslisten holdt Hovden følgende minnetale over dr. juris Gustav Smedal og lærer Nils Vikdal.

Vi minnes våre døde kampfeller. To av våre beste menn og fremste medkjempere har i løpet av de siste 3 måneder lagt våpnene ned — først Gustav Smedal i slutten av oktober ifjor, og nå i denne måned Nils Vikdal. Begge var — hver på sin måte — foregangsmenn i vår kamp mot meningsterror og forfølgelse for rettsstatens gjenreisning og menneskerettighetenes innføring i vårt land.

Begge var glødende sannhetssøkere og i ordets beste forstand gode senner av fedrelandet.

Smedal var den stille kjemper, som — tross han var dødsmerket — brukte sine krefter i kampen for vår sak. Han sluttet tett opp om vårt Forbund, og støttet vårt arbeid i råd og dåd. Han gjorde Forbundet mange verdifulle tjenester, og han var med og staket ut Forbundets nøkterne og sindige kurs. Men som den stillferdige og våre personlighet han var, ønsket han å stå i bakgrunnen.

Vikdal var den spirituelle, pågående og glade kjemper i fremste linje. Han var pioneren, banebryteren, som gikk foran i en alvorsdyst. Han skapte bl. annet det presseorgan som har gjort det mulig å føre den kamp vi idag er midt oppe i.

slo til. — For første gang siden «rettsoppgjøret» tok sin begynnelse, ble det fremmet og votert over et forslag som stort sett kan aksepteres av oppgjørets ofre. Forslaget fikk 8 stemmer, men flere representanter var nær ved. Dette er skritt framover, men også bare et skritt.

Etter formannens tale ble ordet gitt til Forbundets nestformann Hafskjold som ga en inngående redegjørelse om forholdet til Norges Bondelag og de ekskluderte bønder. Hafskjold satt i arbeidsutvalget i Bondelagets arbeidsutvalget i Bondelagets arbeidsutvalget under okkupasjonen. Det var ikke riktig, uttalte Hafskjold, at minister Fretheim ble innsatt som kommissarisk leder. Fretheim ble valgt på lovlig vis av landsstyret i 1941. Han fortalte også at det var mere penger i Bondelagets kasse da krigen sluttet enn det var da den begynte. Det var derfor bittert etterpå å lese at de hadde ruinert Bondelaget. Bittert var det også at de som hadde vært med i laget under krigen ble ekskludert i 1945.

Han kom ellers inn på forholdene etter krigen, og fortalte flere interessante detaljer om arbeidet med å få forholdet mellom de ekskluderte bønder og Bondelaget i orden igjen. Da det endelig i 1949 falt en dom som frikjente en mann for straff, fordi han hadde vært medlem under krigen, gikk

Vi gjengir her et bilde fra Nils Vikdals kremasjon i Kristiansunds Gravkapell fredag den 18. januar. Bildet viser dessverre ikke den store sørgeskare som møtte opp. Hele kapellet var fylt til siste plass av Vikdals mange venner.

Den «brede» stortingsdebatt har aktivisert våre folk

Hedmark-møtet, en klar manifestasjon av bøndenes ukuelige vilje til å føre striden for ættens ære frem til seier

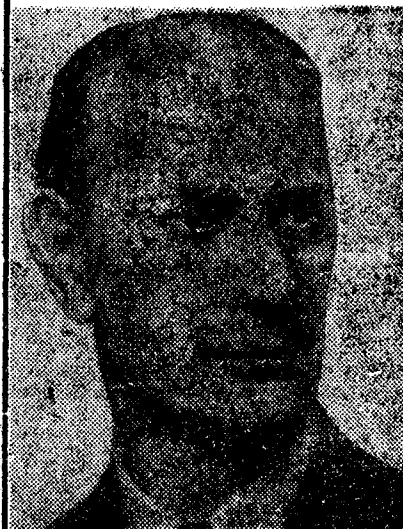
Våre motstanderes plan om å splitte våre rekker fører ikke fram

Hroar Hovden taler seg til «8. Mai»

A lla fulla munn og den positive kamp

framtiden. Altså la den seile sin egen

Hvem har ansvaret
 Sover § 86?

Generalmajor Lambrechts hvis forhold i den annen verdenskrig er en skål for seg (se Imholt-Jensen-saken) uttaler til Dagbladet, som nå har henlagt seg i «militær» markose:

«Vi må kunne ta en mann i nakken og si: De har ansvaret.» Dette er vel og bra — det rene førerprinsippet. Men hvem skal det norske folk ta i nakken når slaktesannhetens, evakueringens, sivilkrigens og skyssjokkenes demoner bryter ned deres hjem og ekelstens?

Hvem kan gjøres ansvarlig i Norge i dag?

For alle disse beslutninger som har besøgt vår skjebne, og gjort oss til et u-selvstendig folk, med krig for øye.

HVEM?

Malenkov Stalins
 ettermann

En ny Stalin er iferd med å erobre makten i Kreml og det ansees for bare å være et tidsspørsmål, når han trer offentlig fram og samtidig avstedkommer en vesentlig forandring i Sovjets høyeste ledelse. Denne mann er det russiske politbyrås sjef, Georgi Malenkov. Han fylte 8. januar 50 år og ble ved den anledning hyldet på en enestående måte. Av bilder i sovjetpressen og av uttalelser fremgår det at han er en liten Stalin som til og med opptrer og klær seg som sitt store ideal.

Han skapte bl. annet det presseorgan som har gjort det mulig å føre den kamp vi i dag er midt oppe i. Dertil var han en av Forbundets stipe, og sto til sin siste dag i brent punktet av dets arbeid.

Vi trengte dem begge i mange år framover. Men skjebnen ville det annerledes. Begge falt på sin post i kampen for sannhet og rett og manns ære.

La oss ære deres minne ved et løfte om å fortsette kampen til målet er nådd.

I sin åpningstale kom Hovden sterkt inn på den «store» landssvikdebatt i Stortinget, og han uttalte til slutt bl. a.:

Jeg kan si at «den brede debatt» gikk så noenlunde som vi hadde ventet. Vi hadde ventet at den kompakte majoritet i Tinget, på samme måten som i justiskomiteen, ville gå inn for å dekke over egne synder. Men vi hadde også ventet at våre synspunkter denne gang ville få sine talsmenn i Tinget. Og dette

skjente en mann for straff fordi han hadde vært medlem under krigen, slik som i NB, og da fortrinnsvis generalsekretæren Karl Bonden. Men det lyktes ikke å få laget til å gjøre noe.

Taleren fortalte at generalsekretær Bonden i Norges Bondelag hadde stilt seg ganske velvillig i denne saken, men når det kom til stykket viste det seg at det hele falt i fisk. Da spørsmålet om leveransetreik kom opp i vår var de ekskluderte bøndene litt i tvil og det kom mange henvendelser til Hafskjold. Han satte seg i forbindelse med Bonden, som lovet at hvis de ekskluderte bøndene sluttet seg til aksjonen skulle Bonden personlig gå inn for deres sak overfor styret i Norges Bondelag.

Etter Hafskjolds foredrag utspant det seg en lang og opplysende debatt. Per OPSAHL mente at de ekskluderte ikke hadde noen interesse av å «slikke» seg inn i Bondelaget igjen. Når de har ekskludert oss, får de også — Fortsettes side 3 —

Stortinget for, sier Forbundets formann Hroar Hovden, da vi spurte ham om han var fornøyet med møtet på Vang.

Den overflatiske og negative behandling landssvikproblemet fikk under den siste debatt — når i høy grad aktivisert våre folk og øket interessen for Forbundet, sier Hovden og fortsetter: Møtet var en klar manifestasjon av bøndenes ukuelige vilje til å føre striden for ættens ære fram til seier, selv om det skal koste ofre.

Den norske bonden — stor eller liten — lar seg ikke knekte med ulov. Slik har det alltid vært i vår historie og slik håper jeg at det alltid skal bli.

Landssvikproblemet er den alvorligste innenrikspolitiske sak i Norge i dag, skriver professor Arne Bergsgård før Stortingsdebatten. Og en sak av denne rekkevidde mener Stortinget kan skyves unna — og over på

Hrør Hovden uttaler seg til «8. Mai»

HROAR HOVDEN

framtiden. Altså la den selle sin egen sjel på bestemt tid, mens titusener uskyldige landssvikere skal lede sitt liv som forbrytere og «landssvikere» i folkets øyne.

Det stilles flott i utsikt en «historisk dom» — kanskje oppreisning om 50 eller 100 år!

For en naivitet å tro at slikt vil bli akseptert av ærekjære mennesker. — Har man først tatt børen på seg må den bæres helt frem — av vår egen generasjon.

Ingen vei går utenom.

Det viste møtet både på Vang og de mange andre steder hvor møter har vært holdt. Jeg vil også nevne den anstendigere måten avisene omtaler oss på i dag — enn for 1 eller 2 år siden.

Vi er i ferd med å bli en maktfaktor som ikke kan settes ut av betraktning, det merker vi på mange måter

— Forts. side 3 —

jeppressen og av uttaeiser irengar det at han er en liten Stalin som til og med opptrer og klær seg som sitt store ideal.

Den amerikanske presse er opptatt av å uttale seg om de nye lovsaftene som ble sunget på den nye stjernens fødselsdag.

En europeisk grunnlovgivende forsamling

Nytt krav fra føderalistene

Brüssel: Privat til «8. Mai».

Sentralkomiteen for Den Europeiske Føderalistunion har på et plenums møte i den belgiske Namur enstemmig vedtatt en resolusjon som krever at den europeiske forsamling som er forutsett i traktatutkastet om opprettelsen av en Europa-hær skal utstyres med en grunnlovgivende forsamlings fullmakter.

Resolusjonen er straks oversendt de interesserte regjeringer. Det heter i den at Europa-hærens «nasjonalforamling» allerede i traktatutkastet er utstyrt med visse grunnlovgivende funksjoner. Dette parlament vil imidlertid først da kunne oppfylle sin historiske misjon når det får i oppdrag å utarbeide en pakt om Europas Forente Stater. I traktaten om Europa-hæren bør det derfor straks innarbeides en bestemmelse som går ut på at paktens om Europas Forente Stater innen en bestemt frist skal oversendes de interesserte staters lovgivende organer til godkjenning, uten at man går omveien om internasjonale diplomatiske konferanser.

Fra Paris meldes at traktaten om Europa-hæren antakelig vil bli parafert i løpet av de aller nærmeste dager. Da den vesttyske nasjonalforsamling vedtok Schuman-planen om kull og stål, telegraferte Schuman-planens opphavsmann, Jean Monnet: «Europa født».

MOSEID

Potemkin: Spredte inntrykk fra den «brede» debatt i stortinget

Mørklagt dissens om oppgjørets fundament i Justiskomiteers flertall, sier Lyng

Ramndal vandrer ærbødig og lykkelig i sin herres — den trette justisministers fotspor mot enden

Stavang: «Rettsoppgjøret er ikke slutt»

Det norske folk var besatt av straffe-entusiasme. Stortingsdebatten og riksadvokatens forsvarsskrift og justiskomiteens innstilling om dette, mænte fram Grinimentalteten, og dem som hadde tatt patent på nasjonal holdning under den annen verdenskrig. Løberg skriker opp om kampanjen mot okkupasjonsmordene. Morderne gjorde bare sin nasjonale plikt. Borger krigsinnlegg fra Christie (h), Hegne (a) og Hønsvald (a). Moseids kjempe prestasjon og uimotsigelige dokumentasjon som ikke ble imøtegått og ikke referert i pressen. Forsvar for tysker-arbeiderne ved Remseth (a). — Lyngs (h) smarte og farlige angrep på det oppgjør som har brakt ham opp i solen. Bunkholts (b) torpedo under arken. Men han lot seg terrorisere. Enighet om en ting: Norge hadde ikke råd til å unnvære de dømte i arbeidslivet. Staten måtte gå i spissen med å ta de dømte inn igjen. Gode innlegg av Berthelsen (v) og Granum (h). Farlige påvisninger av Kobbe (h) om Administrasjonsrådets bistann til fienden. Friis (a) oppsiktsvekkende angrep på rettsoppgjørets tabukompleks.

Stortingspresident Natvig Pedersen (a) gledet de store, med å sette munnkurv på debatten, hvilket ble skarpt påtalt av Lyng.

Mange talere mente at det burde settes munnkurv på «8. Mai», revisjonister og «aktivister», hvis det skal bli levebrød og moderbryst til «forrederne», ved rikets arne. De bør dog holdes i underordnede stillinger.

Mange vakkende i alle partier, men disiplinen holder ennå. Carl Joacim Hambro (h) taus som graven.

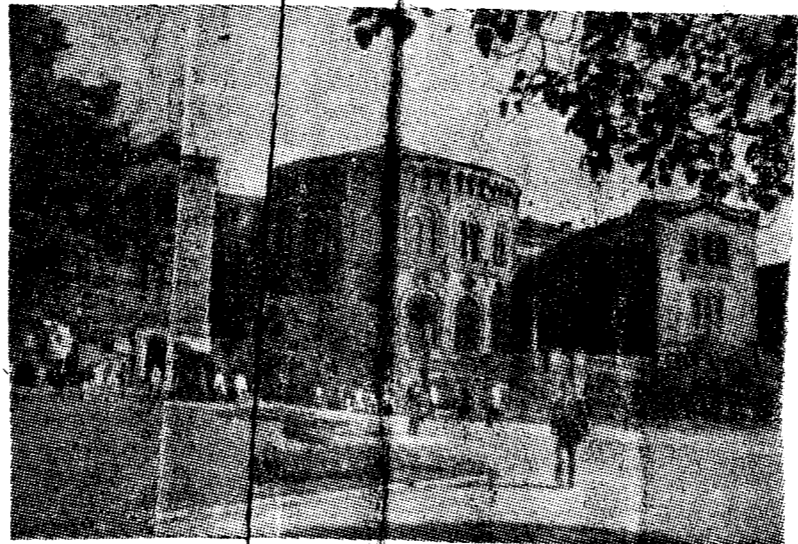
STORTINGET VAR BLITT SA STILLIG med mye gull og nasjonal maling som hvelvet seg forskjønnende over todagens debatten om det kanskje styggeste oppgjør i Norges historie siden baglers og birkebeiners, ribbungers og slitungers dager. Og siden mordet på Knut Alvsson. Potemkin måtte minnes den fæleste dag i sitt

liv da Norges Storting den 27. mars 1936 mot 8—10 stemmer rettet et avgjørende hugg mot livsviljen i landet og stemte ned Leidangen — Frivillig Norsk Forsvar.

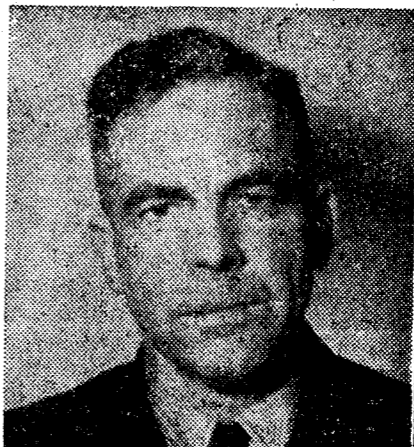
Det kan aldri legges plaster på et slikt sår, — et slikt hugg i en nasjons hjerte. Herfra måtte veien gå til 9. april 1940.

Dengang som i sto de en tettbygget, roekte rask bone — Gabriel Moseid — g talte elvmordet midt imot. Denne mann b' aldri lemt av Norges elskere.

LA DET VÆRE SAGT MED EN GANG: Om virkelig militært landsforfeideri kan det bare være en mening! Den som med krig for øye, rettsstridig, og for politisk eller annen materielle vinnings skyll forråder sitt eget folks eksistens ved å motarbeide opp-

STORTINGET

TROND HEGNA

bygging av dets militære forsvar, — er en forreder og en folkefiende, som kanskje ikke bør noensinne ha plass ved rikets arne, hvis da ikke barnhjerlighetens gudinne etter lang prøvelse av den uheldige bør tre støttende til. Slikt kan ikke avveies med 1000 kroners bot.

DEN SOM I ET ALVORLIG MENT forsvarssystem prisgir sin egen kjempende avdeling til fienden, ved å vise vei for fienden eller ødelegge egen motstandsevne eller på annen måte militært bistår fienden under kampen — han er moden for den militære standrett. Dette jeg her sier er, alle vi soldater som har kjempet en anstendig militær kamp enige om. Vi har kjempet på forskjellige fronter, men for det land som vi nå er mer glad i enn oss selv.

Men ulykken i Norges nyeste historie var at de feil som Nasjonal Samling hadde begått ikke ble be-

— Fortsatt fra side 3 —

Konene ved vannposten

Konene ved vannposten er ikke noe særpreget norsk. De finnes overalt og er vel når det kommer til stykket den mest effektive nyhetsspreder. Mange kjenner vel av omtale Afrikas trommer, som negrene bruker til å sende sine budskap over uhyre strekninger med en forbløffende fart. Men det er vel ferre som har hørt om, hvorledes man i et avisløst land som Tibet sprer sine nyheter. Der benytter de en slags aktuelle sanger eller nærmere sagt revyvers, som ofte kan være skarpt og vittig formet. Da Maos kinesiske soldater marsjerte inn i Lhasa, den hellige by, lød sangen over hele Tibet slik: I egen omkring Lhasa, den hellige by, har kinesiske soldater slått ned som et hagluevør, og det som før kostet en tranka (50 øre), koster nå en hel do-tse (15 kr.). Det er mange som formidler disse sanger, men fortrinnsvis er det kvinnene, når de henter vann ved brønnene uten for byen — altså konene ved vannposten i en ny utgave.

Pastor Niemöllers «eventyrlige» Moskva-besøk

Skildret av ham selv

Bonn: Privat til «8. Mai».

Deres korrespondent har fått anledning til å gjengi en eksklusiv redegjørelse fra kirkepresident, pastor Martin Niemöller, om den «eventyrlige» reise han foretok til Moskva like etter årsskiftet, og som vakte en storm av forbitrelse i den del av den vesttyske presse som lar seg inspirere av offisiøse kretser i Bonn.

— EGENTLIG ER DET JEG SELV som for to og et halvt år siden foreslo at man skulle invitere meg til Moskva, uttaler pastor Niemöller i sin redegjørelse. Det skjedde ved en mottakelse i Dresden, hvor tre høytstående russiske offiserer spurte hvor for jeg ville dra til Australia i stedet for til Russland. Jeg svarte at jeg ville avlyse reisen til Australia neste dag og være i Moskva i overmorgen om man inviterte meg.

DEN OFFISIELLE INNBYDELSE kom fra patriark Alexei og erkebiskop Boris i Potsdam. Jeg rådførte meg med flere tyske geistlige, bl. a. praeses D. Held, som alle rådet meg til å dra. Jeg fikk lov å ta med meg min datter som tolk. Vi fløy til Berlin den 31. desember, konfererte her med biskop Dibelius og fortsatte med fly til Moskva den 2. januar.

PÅ FLYPLASSEN BLE VI MOTTATT av representanter for den russiske ortodokse kirke med erkebiskop Makarius i spissen samt en representant for baptistmenigheten. Mottakelsen var meget vennlig og dannet innledningen til et orientalsk gjestevennskap. Ved erkebiskopens arm forlot vi flyplassen, dro 30 km. i bil inn til Moskva, fikk våre værelser på hotellet og spiste aftens med våre russiske ledsakere. Etter aftens gikk russerne hjem og vi kunne gjøre hva vi ville. Takket være våre geistlige venner fikk vi anledning til å avlegge besøk hos en gruppe tyske spesialarbeidere i nærheten av Moskva. Hadde man med-opplevet disse tyskeres overraskelse og sett hvor rørt de ble, ville man ikke lenger ha spurt om hensikten med min reise, heller ikke om den ble en suksess. De timer min datter og jeg tilbrakte hos disse tyske familier, er uforglemmelige. Vi var de første tyskere som besøkte dem på fem lange år. Før mitt besøk hos de tyske «kontraktarbeidere» sa de russiske geistlige: «Vi har vel ikke noe å gjøre her, for dere tyskere vil vel være ale sammen».

NÅR DET GJALT DE TYSKERE som ble tatt tilfange under krigen, kunne jeg velge mellom to muligheter. Jeg kunne ha tatt saken opp ut fra rent menneskelige synspunkter, hvilket jeg imidlertid ikke gjorde, da jeg ikke kjenner den russiske mentalitet tilstrekkelig. Jeg valgte da å spørre: Hvojdän kan

MARTIN NIEMÖLLER.

problemet ville bli tatt opp til behandling av sovjetregjeringen under hensyntaken til de synspunkter jeg fremla.

NESTE MORGEN AVLA vi besøk hos metropolit Nikolaj, en klok og erfaren mann. Om ettermiddagen besøkte vi tre store kirker. I Moskva holdes det gudstjenester i 60 kirker og samtlige er fulle av folk. Det religiøse liv befinner seg i oppblomstring.

JEG HAR PERSONLIG INGEN RELIGIØS FØLELSE. Jeg hevder alltid at kristendommen ikke har noe å gjøre med religion. Noen russiske ofiserer sa til meg i Moskva at religionens saga holder på å gå tilende. — Jeg svarte: Den er alt til ende. Herrene tror at en evangelisk pastor er

religionens tjener. Kristendommen er imidlertid ingen religion, men et budskap som vi må meddele menneskene fra Gund, slik at de på ny skal kunne bli mennesker. Dette er ikke knyttet til religionene. Det finnes mange rikere religioner enn Det Nye Testamentes såkalte religion.

EN STERK BØLGE AV RASJONALISERING går over Russland. — Fornuften og forstanden overbetones i en streben etter fremskritt etter sivilisasjon, etter tilslutning til den tredje verdens tekniske tidsalder. Derfor trenger det russiske menneske en motvekt, slik at sjelen ikke skal komme ut av likevekt. — Derfor er kirke-ene fulle.

MAN MÅ IKKE BRUKE VESTENS MALESTOKK på menneskenes gjøren og laden i Russland. Det russiske menneske er først og fremst et kollektivvesen, dernest en individualist. I Vest-Europa er det annerledes. Derfor opplever man russernes eiendommelige umilitære disiplin på gatene og i bedriftene. En marsjerende Hitler-Jugend-avdeling på Moskvas gater ville være helt utenkelig. Ingen oppfører seg så umilitært som russerne, men allikevel er det orden.

DET SPØRSMÅL JEG STILLET MEG FØRST og fremst ved min reise var følgende: Finner jeg i Russland en kirke som eksisterer under bolsjevikenes trykk, eller finner jeg en kirke som forsøker å praktisere Kristi lære? Jeg kan bare svare etter mitt besøk at den russiske ortodokse kirke ikke holder på med bolsjevikpropaganda, men kun på sin kristne menighet.

Jeg vet at jeg er blitt angrepet av såkalte politikere og såkalte teologer for min reise til Moskva og mine seks dager der. På den annen side er det mange teologer som har tatt meg varmt i forsvar. Forøvrig behøver jeg ikke å svare på angrepene. Jeg vet at de i løpet av kort tid forstummer av seg selv.

Gåten over alle gåter - - -

sin suverenitet dengang det gjaldt! Han visste dessuten at han hadde opptrådt så unøytralt og uredelig at tyskerne ville komme til å besette landet. Det hadde de i god tid varslet Norge om på folkerettslig vis, — men Ola stolte på England. I retning av unasjonalt å kripe for de «riktige» utlendinger er det ingen som slår Ola med hans verdensberømte nasjonale holdning, tror han sjæl....

For å snakke om sporten, så tror jeg vi aldri får igjen en personlighet som Thorleif HAUG. Merkelig hvor fort pygmeene har glemt ham. Vår sport er også en del av kulturhistorien.

Det er lagt under taket i tingstuen i dag.

En tredje verdenskrig usannsynlig, sier Sven Hedin i interessant intervju

SVEN HEDIN.

«Etter som tiden går», sier den kjente utforskeren Sven Hedin på et spørsmål fra tidsskriftet Vägen framåt om hans innstilling til de aktuelle problemer, «er det mer og mer sannsynlig at det ikke blir noen tredje verdenskrig, idet vestens styrke vokser i hurtigere tempo enn østens. Å profetere er imidlertid alltid vanskelige. Den ene part kan selvsagt i en viss situasjon finne en preventivkrig forlokkende, og det finnes folk som mener at den nåværende situasjons uholdbarhet før eller senere må føre til krig.»

Samtalen kommer så inn på Asia og polarområdene. «Asia vil komme til å kaste ut alle sine tidligere hvite herrer og selv ta hånd om sine land», sier dr. Hedin, «kolonialtiden er slutt og kommer ikke tilbake. Asiatene kan meget vel selv ordne sine affærer uten fremmede formyndere.»

Videre uttaler dr. Hedin: «Likevekten i Europa og hele verden ble forstyrret ved Tysklands nederlag. Denne likevekten kan ikke gjenopprettes uten at det på nytt blir opprettet et sterkt Tyskland. Jeg tror ikke på Tyskland som en fare for fremtidens fred. Selv om det får tilbake sine øst-

provinser har det ingen anledning til å begynne en krig. Tyskerne har forøvrig fått nok av krig og trenger fred i uoverskuelig tid for å kunne gjenoppbygge det ødelagte. I Tyskland finnes ingen tanker om revansje. Hva man krever er kun å få tilbake det tapte. Det inntrykk jeg har fått av alle de tyskere som har besøkt meg, er at ingen av dem har vist noe hat mot de seirende nabostater.

En faktor som øker fremtidens europeiske trygghet er i dag Spania. Ingen annen makt har noen virkelig interesse av å ødelegge dets stilling. Spania og Portugal har også klokt ordnet sine internasjonale interesser. Det er både i Europas og Amerikas interesse at Spania og Portugal blir bevart som stabiliserende krefter og at det blir skapt forutsetninger for deres indre utvikling.»

Sven Hedin kommer til slutt inn på Sveriges stilling og muligheter. — «Gjennom sin betydelige forsvarsmakt og gjennom sin nøytrale holdning bør Sverige kunne unngå en eventuell krig. Det er for dyrt å angripe oss. Vårt eneste mål er og bør være freden.»

Det gule Europa

Russerne vil flytte 3 millioner av gule til vesten.

Den belgiske utenriksminister Paul van Zeeland har i en tale i den kristelig-sosiale partikongress pekt på de farer som truer Europa. Han sa i den forbindelse, at russerne har overflyttet 500.000 arbeidere av den gule rase til Øvre Schlesien og at ifølge den russiske plan skal i alt tre millioner gule arbeidere flyttes til den del av Øst-Tyskland.

Dette burde forutsette statsmenn som Roosevelt og Churchill ha forstått, da de i Casablanca gikk til den fatale beslutning ikke å gi seg før Tysklands ubetingede kapitulasjon. Men nå ligger Europa som disse menn har redet.

Voksende bekymringer i Korea

Fiendens (russernes) voksende luftmakt volder FN-flyverne og strategene stadig større bekymringer. Dens baser er bak Yalu, og derfor utenfor de amerikanske bombeflyts muligheter, siden man ikke angriper mandjurisk område. Det er særlig det russiske byggede jagerfly MIG-15 som viser seg effektivt. Ferske avsløringer

Kjempe-inntekter på «fiendtlig eiendom i U. S. A.

Washington: Privat til «8. Mai».

I anledning av den skarpe kritikk som senator Wiley har rettet mot det amerikanske direktorat for fiendtlig eiendom har det amerikanske justisdepartement sendt ut en redegjørelse angående det store, tidligere tysk-eide selskap General Aniline & Film Corporation.

I denne redegjørelse heter det at selskapets aktiva og omsetning er for doblet i den tid det har vært bestyrt av Direktoratet for Fiendtlig Eiendom, mens byrdene er minsket.

Det innrømmes imidlertid at statskassen har innkassert over 8 millioner dollars i utbytte og ca. 50 millioner dollars i skatter og avgifter.

Selskapet er det neststørste i USA når det gjelder produksjonen av film- og fotografisk materiell. Vise-justisminister J. Baynton opplyser i rede-

Justisdepartementet tilføyer at det er meningen å levere selskapet tilbake til de private eiere, men det hele er blitt forsinket på grunn av at sveitsiske interessenter strider med tyske om eiendomsretten.

Sovjets medløperer renses ut

Sambandsstatene har endelig satt i gang en større operasjon for å få rensnet ut alle nåværende eller tidligere kommunister i offentlige stillinger. Det burde forresten vært gjort for lang tid siden. Avsløringene av atomhemmelighetene og spioneringene for Sovjet har endelig ført Sambandsstatene på det rette spor. Men det er noe alle A-paktlandene burde tatt opp og

puurter, hviket jeg imidlertid ikke gjorde, da jeg ikke kjenner den russiske mentalitet tilstrekkelig. Jeg valgte derfor å spørre om hvordan man tjene fredens sak og hvilken betydning kan man i denne forbindelse tillegge fange-problemet. Jeg spurte om man ikke kunne løse fange-problemet uten å avvende den formelle fredsoverenskomst mellom Russland og Tyskland. Det glæder meg at nettopp den sovjetrussiske visesekretærminister Zorin villig og oppmerksom hørte på meg. Jeg avsluttet min samtale med ham overbevist om at krigsfange-

THORLEIF HAUG.

Det er kommet endel sne så de olympiske vinterlekene er vel forsåvidt reddet. Så får vi håpe at både Sovjet og tyskerne møter og blir korrekt behandlet. Kanskje det kan gå nordmennene mindre godt. Våre skrytes for sterkt opp av uvettede sportsjournalister. Guttene har selv reagert mot disse skriverier, bl. a. Stokken. Muligens det kan bli plasering i hopping. Ellers er ingenting sikkert. Ikke engang i kombinert.

I skøyteøp har den norske olympiske komite utelukket kjerne-karen Finn Hodt, som formedelst det «demokratiske» mindreverdighetskompleks bare tillates å konkurrere «innenriks». I lsv.-debatten i Stortinget rettet bl. a. Stranger og Granum et kraftig angrep på komiteen for dette. Stranger mente at nektelsen skulle komme opp til ny behandling. Østerrikeren Haider, hvis sak ble henlagt av de norske myndigheter, er blitt nektet å starte her av samme grunn. Aftenposten ved herr Odd Bergfald har lagt seg i selen for å demonstrere den rådende norske, olympiske ånd Ola Nordmann har intet lært. Han er nå sur, fordi han ikke ville verge

for å snakke om sporten, så tror jeg vi aldri får igjen en personlighet som Thorleif HAUG. Merkelig har fort pygmeene har glemt ham. Vår skøytesport har i dag kanskje for liten bredde? Vi er altfor avhengig av et par manns form til enhver tid. En høyreist, edel idrettsskikkelse som Hans Engnestangen sees heller ikke lengre i kampen for de norske farger. Men Ola tåler nå ikke engang den som raker opp, og går sine egne veier. Synd er det, for Norge er som naturparadis, og som «skibakkelogets skinnende land» — «second to none», som det jo heter på Ny-norsk.

Kan noen begripe at denne praktfulle skjærgården, skogen og vidda ikke i nyere tid har fremmet flere reale, vidtfavnede mennesker? Hvor for finner de ikke voksested?

Gåten over alle gåter....

Potemkin

EGNESTANGEN.

Oppsiktsvekkende uttalelser av den finske statsminister

Stockholm: Privat til «8. Mai».

Den finske statsminister Kekkonens utalelser nylig til det finske Bondepartis hovedorgan har vakt oppsikt i Sverige. Kekkonen erklarte til avisen Maakansa at en streng skandinavisk nøytralitet i høyeste grad er forenlig med Finnlands interesser, idet den fjerner trusselen om angrep mot Sovjet-Samveldet over finsk område.

I politiske kretser i Stockholm sier man i denne forbindelse at Skandinavia som sådant i dag ikke er nøytralt i og med at Norge og Danmark er med i Nordatlantehavspakten, hvilket betyr at Kekkonen kritiserer Norges og Danmarks holdning. For det annet uttales at ingen makt i verden tenker på å angripe Sovjet-Samveldet, hverken over finsk eller annet område.

Man er klar over at Finland befinder seg i en utenrikspolitisk vanskelig stilling, men man mener i Stockholm at Kekkonen under disse omstendigheter helst burde la være å uttale seg om disse ting i det hele tatt.

Enkelte observatører mener at Kekkonens uttalelse er en ny indirekte sovjetrussisk innbydelse til Norge og Danmark om å revidere sin utenrikspolitikk, slik at disse 2

landene blir med i en stor skandinavisk nøytral blokk, som også kunne omfatte Finland. Den første forutsetning for en diskusjon av en slik tanke måtte jo imidlertid være at Sovjet-Samveldet var villig til å oppgi sin vennskaps- og støtteavtale med Finland og trekke seg tilbake fra sine baser på gammel finsk jord. Mens sovjetrussiske aviser angriper Norge og Danmark for deres samarbeide med vestmaktene og med urette påstår at de to landene overlater militære baser til de vestallierte, sitter russerne selv i Hangö og Petsamo. Hva ville russerne ha sagt hvis amerikanerne hadde lagt liknende baser på Gotland, Öland, i Stockholm skjærgård og i svensk Lappland?

Selskapet er det neststørste i -USA når det gjelder produksjonen av film- og fotografisk materiell. Visejustisminister J. Baynton opplyser i redegjørelsen at 98 pst. av aksjene ble beslaglagt i 1942, da selskapets aktiva utgjorde 35 millioner dollars. I dag er disse aktiva steget i verdi til 85,5 millioner dollars.

Styreformannen for General Aniline & Film Corporation og dets datterselskap General Dyestuff Corp., M. Jack Frye hevet i 1950 en lønn på 72,000 US dollars (over 500,000 kr.).

har radarkanonsikter. Det har også amerikanerne for sin del men deres skyts er betraktelig mindre, — bare 20 mm. Dertil har MIG-flyene høyeksplosive granater som lett blir skjebnesvangre for en B-29.

(Thomas F. C. Vetlesen i Morgenbladet 15. 1. 1952).

Norges Bondelag og de ekskluderte bønder. En veldig femårsplan

Noen få har meldt seg inn i Bondelaget på ny

Bondelaget kan ikke fjerne landssvikstemplet, men det kan ta tilbake sine egne beskyldninger

Anders Hafskjold uttaler seg til «8. Mai»

Etter det meget vellykkede møte i Vang på Hedemark, oppsøkte vi nestformannen i Forbundet for Sosial Oppreisning Anders Hafskjold, for å høre litt mere om den stilling som de tidligere NS-bønder og andre ekskluderte medlemmer av Norges Bondelag i dag tar til de dagsaktuelle spørsmål.

— Norges Bondelag er den organisasjon som har vært hardest møtet av sine medlemmer som var NS, og det er først på dette møte vi nå har hatt på Vang, at saken er kommet opp i hele sin bredde, og vi kommer nå til å fortsette med dette arbeidet for på en eller annen måte å finne en løsning. Norges Bonde og Småbrukariag inntok en helt annen holdning til de bønder som hadde vært medlemmer av NS og Bondesambandet Denne organisasjon ekskluderte ikke et medlem. Norges Bondelag gikk derimot så langt at det også ekskluderte de som hadde sympatisert med NS og Bondesambandet. Og det ble i uttalelser fra bondelagets side, gitt uttrykk for at det var ubehagelig og sjenerende for lagets medlemmer å måtte omgås tidligere NS-medlemmer, og meget annet i samme dur, sier Anders Hafskjold og fortsetter.

— I enkelte aviser er det blitt fremstillet som om vi ville at Norges Bondelag skulle befri oss fra turligvis Bondelaget ingen landssvikstemplet. Til det har na fullmakt. Det vi vil er at Bondelaget tar vekk sine beskyldninger idet vi mener at Bondelaget ikke kan ta inn som medlemmer de folk laget selv stempler som landsforrædere. På vår forespørsel om hvordan de ekskluderte bønder vil stille seg ved en eventuell ny streikeaksjon fra Bondelaget, svarer Hafskjold:

for bygging av flybaser i Europa og Afrika er avslørt av senator Willis Robertson, som er medlem av kongressens forsvarsutvalg, melder et telegram fra Washington. De fleste baser skal bygges i Frankrike og en del av dem skal bli bedre enn ennog de amerikanske og skal få 3 km. lange rullebaner. I denne plan inngår også endel hemmelige projekter som skal styrke den ring av flybaser, som slås omkring Sovjetunionen. Og så får enhver tenke sitt.

— Det kommer selvsagt an på hvorfor streikeaksjonen er satt i gang. Vi kan ikke stille oss imot en aksjon hvis formål er til felles beste, men når vi ikke finnes verdig til å bli medlemmer, kan det ikke være riktig å binde seg til å være med på en hvilken som helst aksjon.

Anders Hafskjold nevnte også, at ingen av de ekskluderte er interessert i å melde seg inn i Bondelaget igjen. Tanken er som en fra Stange uttrykte det da han ble spurt om å melde seg inn: — «Jeg har aldri meldt meg ut».

På de møter vi har holdt, har det ikke vært uenighet om dette spørsmål — og bortsett fra enkeltstående tilfeller er det ingen som hadde meldt seg inn i Bondelaget pånytt.

— Hvordan ser du, Hafskjold på det som foregår på den landbrukspolitiske front i dag?

— For oss som står mere eller mindre utenfor, er det vanskelig å følge med og kanskje ennå vanskeligere å forstå endel av det som blir gjort. Men nå har «8. Mai» lovet at vi skal få mere landbruksstoff og det vil forhåpentlig bringe klarhet i mange av disse spørsmål

Nordmørspostens Trykkeri

Nye angrep på direktoratet for fiendtlig eiendom i USA

Washington: Privat til «8. Mai».

Enatets justiskomite har i nær fremtid til hensikt å foreta inngående undersøkelser i anledning av de merkelige forsinkelser som er inntråd i spørsmålet om salget av det beslaglagte konsern Schering Corporation, som administreres av Direktoratet for Fiendtlig Eiendom i USA, «Alien Property Office» (APO). Også frigivelsen av de tidligere tyske patentene på basis av et royalty-system er blitt forsinket. Senator Wiley, som har tatt initiativet til en undersøkelse av Direktoratets disposisjoner, sier i en uttalelse at Schering Corporation nå står i begrep med å bli solgt «under press» på grunn av trusselen om den forestående undersøkelse.

Den amerikanske justisminister Mc Grath har plutselig opplyst at Schering Corporation skal selges i løpet av februar. Schering Corporation er et stort apotekvare-konsern som eies av tyske interesser, men som er beslaglagt av USA som fiendtlig eiendom under den annen verdenskrig.

!!

Den republikanske senator Everett Dirksen har i en tale i Springfield i Illinois lagt fram en fredsplan i tre punkter:

- 1) Omgående fjernelse av regjeringsledere som er innblandet i tidligere feilvurderinger og feiltakelser.
- 2) Misbilligelse av Jaltaoverenskomsten i form av en kongresresolusjon.
- 3) Hjelp bare til nasjoner, som nyter virkelig frihet.

Vi kan ikke annet enn å sympatisere med senator Dirksen. Han har skutt midt i blinken. For det første trenger vi hele verden over nye og fordomsfrie menn med handlekraft, menn som ikke er bunnet av alle disse politiske hensyn. For det annet må verden snarest sørg for å fjerne skadevirkningene av den fatale Jaltaoverenskomst og av Rooseveltts politikk i det hele. Og endelig må alle stater ta opp borgernes frihetskrav til alvårlig behandling, før vi ender i politistaten allesammen.

Dette er et program på internasjonalt plan, men det forhindrer ikke at hver især kan gjøre sitt til at det kan bli virkeliggjort.